

Kendi başına tehlike duygusu yönlendirici değildir, kaotiktir, bir cazibe olmalıdır ki işe yarasın. Cazibe ücrettir. Çalışmayla çekilen çile, işlenecek günahların (toplu halde ücret biçimde nicelleşen) önceden ödenmiş kefareti gibidir. Lime lime edilmiş ömrün çalışma olan kopup gitmiş parçaları olarak zamanın ücretle maddeye dönüşümü maddenin zamana dönüşümü umuduyladır. Ücret çalışanın bey olarak hükmedeceği zamanın niteliklerinin ölçüleşmesiyle tahayyül edilen niceliği olarak da hissedilmelidir.

Beslenip barındırılabilir nüfus sayısında ya da katılım oranında sınıra dayanılmamışsa, dönemlik ücretler azalmadan çalışma saatlerinin kısaltılması daha fazla çalışanın istihdamı, dolayısıyla daha fazla değişken sermaye demektir. Benzer biçimde, ücretlerini sermayemsi olarak biriktirmedikleri sürece ya da bir gün ellerinden alınacak olan sermayemsi sermayeyi daraltmadan dolaylı olarak harcamaya dönüşüyorsa, ücretlerin artması da değişken sermayeyi artırır. Çalışma saatlerinin kısılması durumunda hükmedilebilecek çalışan sayısı artmaktadır, ücretlerin artmasıysa çalışan sayısını artırmamaktadır. Her iki durumda da elle tutulur zenginliğe bir ilave olmadan sermaye artmaktadır. Sermaye artık maddi zenginliğin ötesinde, doğrudan ömrüyle insana hükmetme olmuştur. Ancak çalışma bir akıştır. Akıp gider ve ancak durmaksızın yinelenmesi halinde, her an orada duruyor gibi olur. Ücretlere dokunulmadan çalışma süresinin azalması akan miktarı artırırken, ücretlerdeki artış aksi halde duracak olan akışın sürmesini sağlayabilir. Çalışanların müstakbel günahlara kaşılık ödenen kefareti azaltmak, kefareti ödenmiş günahları artırmak yönündeki eğilimi, sermaye akışını güçlendirir ve kalıcı kılar.

Türkali Mah., Beşiktaş, Kasım 2004